

Sygn. akt I KZ 65/22

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **W. T.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 272 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 11 stycznia 2023 r.,

zażalenia skazanego

na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału IV Karnego - Odwoławczego Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 26 października 2022 r., sygn. akt IV WKK 23/22,

o odmowie przyjęcia kasacji

p o s t a n o w i ł

1. utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie,

**2. kosztami postępowania zażaleniowego obciążyć
skazanego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, wyrokiem z dnia 14 października 2021 r., sygn. akt III K 1136/18, uznał W. T. za winnego popełnienia dwóch przestępstw z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 272 k.k., wymierzając mu karę łączną w wysokości ośmiu miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 2 lat oraz karę grzywny w wysokości 300 stawek dziennych w kwocie 20 zł każda.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez oskarżonego i prokuratora, wyrokiem z dnia 22 marca 2022 r., sygn. akt IV Ka 20/22, zmienił zaskarżony wyrok, zobowiązując W. T. do informowania sądu co

trzy miesiące o przebiegu próby przez cały okres jej trwania, a w pozostałym zakresie utrzymał wyrok Sądu I instancji w mocy.

W dniu 8 lipca 2022 r. obrońca skazanego wniosła kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zarzucając mu obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegającą na zaniechaniu rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, poprzez brak odniesienia się w wystarczającym stopniu do zarzutu obrazy przepisów postępowania, tj. art. 201 k.k. i zaakceptowanie przez Sąd odwoławczy dowodu z opinii biegłych, podczas gdy opinie te są niepełne, niejasne i zachodzi w nich sprzeczność oraz poprzez brak odniesienia się w wystarczającym stopniu do zarzutu obrazy art. 5 § 2 k.p.k.

Zarządzeniem z dnia 4 października 2022 r., sygn. akt IV Ka 20/22 (IV WKK 23/22), Przewodniczący Wydziału IV Karnego – Odwoławczego Sądu Okręgowego w Poznaniu przyjął przedmiotową kasację, uznając, że odpowiada ona warunkom formalnym.

Zarządzeniem z dnia 26 października 2022 r., w sprawie IV WKK 23/22 Przewodniczący Wydziału IV Karnego – Odwoławczego Sądu Okręgowego w Poznaniu:

1. uchylił zarządzenie z dnia 4 października 2022 r. w przedmiocie przyjęcia kasacji, uznając że przyjęto ją błędnie,
2. na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. i art. 523 § 1,2, i 4 pkt 1 k.p.k. odmówił przyjęcia kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 marca 2022 r., sygn. akt IV Ka 20/22, z uwagi na jej niedopuszczalność z mocy ustawy, gdyż skazanemu wymierzono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a w kasacji nie wskazano na uchybienia wymienione w art. 439 § 1 k.p.k.

W dniu 4 listopada 2022 r. W. T. wniósł zażalenie na powyższe zarządzenie o odmowie przyjęcia kasacji obrońcy, zaskarżając je w zakresie pkt 2 i zarzucając:

„1) naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na jego treść, a to art. 439 k.p.k., poprzez przyjęcie, iż w kasacji nie wskazano istotnych uchybień z art. 439 k.p.k., kiedy to Sąd bada bezwzględne przyczyny odwoławcze niezależnie

od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, co tym bardziej powoduje, iż Sąd Najwyższy z urzędu bada istnienie takich przyczyn

2) naruszenie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej tj. art. 45 ust. 1 poprzez odmówienie prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, poprzez przyjęcie, iż kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, kiedy to ustawodawca zdecydował się wprowadzić szczególną, a przy tym nieobligatoryjną - z punktu widzenia konstytucji - procedurę odwoławczą, to musi ona podlegać ocenie w perspektywie norm konstytucyjnych, ustawodawca nie dysponuje przy tym bowiem nieograniczoną swobodą przy kształtowaniu procedur sądowych, nawet tych nieobligatoryjnych i tym samym wprowadzenie takich warunków formalnych dochodzenia praw przed sądem, które w praktyce spowodują zamknięcie dostępu do wymiaru sprawiedliwości stronom, kiedy to Rzecznik Praw Obywatelskich i Prokurator Generalny mogą złożyć kasację od każdego orzeczenia, a adwokat czy radca prawny i strony na swoją korzyść — nie, tym samym naruszenie prawa do obrony i równego traktowania stron w postępowaniu karnym.”

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zarządzenia o odmowie przyjęcia kasacji i przyjęcie kasacji obrońcy do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przewodniczący Wydziału IV Karnego – Odwoławczego Sądu Okręgowego w Poznaniu zasadnie uchylił swoje wcześniejsze błędne zarządzenie i - uwzględniając treść art. 523 § 2 k.p.k. - słusznie odmówił przyjęcia kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego.

Polski ustawodawca nie przewidział, co do zasady, możliwości wniesienia przez stronę kasacji na korzyść od orzeczenia skazującego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Zgłoszone przez Autora zażalenia wątpliwości co do słuszności i konstytucyjności tego rozwiązania legislacyjnego nie są podstawą do wydania orzeczenia wbrew treści

obowiązujących przepisów i rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zgodnie z treścią złożonego przez niego wniosku. Sąd orzeka wszak na podstawie i w ramach obowiązującego prawa.

Od powyższej zasady przewidziane są dwa wyjątki – z których żaden w przedmiotowej sprawie nie wystąpił (por. art. 523 § 4 k.p.k.). Po pierwsze, możliwe jest wniesienie przez stronę kasacji na korzyść w sytuacji skazania na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania wówczas, gdy w kasacji podnosi się którąkolwiek z bezwzględnych przyczyn odwoławczych, wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że skazany błędnie rozumie treść art. 536 k.p.k., stanowiącego, iż Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w zakresie wykraczającym poza granice zaskarżenia i zarzuty w przypadku określonym m.in. w art. 439 k.p.k. Zdaniem skarżącego z przepisu tego wynika obowiązek przyjęcia przez sąd wniesionej w jego imieniu kasacji w celu zbadania przez Sąd Najwyższy wystąpienia w sprawie bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Właściwa wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, że Sąd Najwyższy z urzędu bada wystąpienie okoliczności określanych jako bezwzględne przyczyny odwoławcze dopiero przy rozpoznaniu sprawy – a więc wówczas, gdy kasacja zostanie już przyjęta. Temu w niniejszej sprawie stoi na przeszkodzie treść art. 523 § 2 k.p.k., jako że skarżący został skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. A zatem, żeby wnieść dopuszczalną prawem kasację na korzyść od orzeczenia skazującego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania, strona musi przynajmniej w jednym z zarzutów kasacyjnych wskazać na naruszenie prawa kwalifikowane z art. 439 § 1 k.p.k. Kasacja zawierająca zarzut tego rodzaju, nawet gdy wniesiono ją na korzyść skazanego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania, podlega przyjęciu.

Drugim wyjątkiem od zasady określonej w art. 523 § 2 k.p.k. jest wniesienie kasacji przez jeden z podmiotów wymienionych w art. 521 k.p.k. – czyli Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich, a w niektórych sprawach także Rzecznika Prawa Dziecka. Strona ma możliwość zwrócenia się do tych instytucji z prośbą o rozważenie wniesienia kasacji na jej korzyść, o ile wymienione podmioty dostrzegą podstawy do takiej interwencji. Wyposażenie tych podmiotów w

specjalne uprawnienia – większe niż przysługujące stronie postępowania - nie jest przejawem naruszenia prawa skazanego do obrony i równego traktowania stron, jak twierdzi skarżący, ale metodą dalszego i uzasadnionego limitowania przez ustawodawcę dostępu do korzystania z nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest kasacja.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie, stosownie do treści art. 636 § 1 k.p.k. obciążając skazanego kosztami postępowania w przedmiocie zażalenia.